

Ähli ýagşylyklaryň seresini

Category: Kitapcy, Pedagogika we edep-terbiýe

написано kitapcy | 22 январа, 2025

Ähli ýagşylyklaryň seresini ÄHLI ÝAGŞYLYKLARYŇ ÇEŞMESI

Ir zamanlarda bir obada iki goňşy ýaşaýardy. Olaryň birine Suhan, beýlekisine Semender diýerdiler. Semenderiň kakasy bir barly adamdy. Suhan bolsa garyp ogludy. Olaryň ikisi bile medresede okap başlaýarlar. Medresäniň piri Suhanyň okuwa geçilýän sapaklary özleşdirişine guwanardy. Suhanyň gowy tarapy onda edep-terbiýe bardy. Ol öz kakasynyň «Adam pespäl bolmalydyr» diýip aýdanlaryna eýerýärdi. Onda ulumsylyk ýokdy. Semenderiň häsiýeti welin, Suhanyň häsiýetine gabat gelenokdy. Günlerde bir gün Suhan bilen Semender ikisi medresede geçilen sapaklary okap otyrdylar. Okap oturyşlaryna wagtyň nädip geçenini hem bilmän galypdylar. Olar ajpgyp başlapdylar. Suhan şonda «Şu wagt bir tegelek çörek bolaýsady. Eý, beýik Biribarym, gudratyňa döneyin, özüň bir alajyny edewer. Öýe barsam-da, artykmaç zat ýokdur» diýip, beýik Alladan dileg edýär. Şonda Semender «Sen akmak, akylyň niredede, şeý diýeniň bilen näme Hudaý saňa çörek berer öýdýärsiňmi? Dilän zadyň berip duran bolsa, onda hemme kişi hem dilärdi» diýip, oňa göwnüýetmezçilik edipdir.

Olar sapaklaryny özleşdirmeklerini dowam etdiriberipdirler. Birdenkä-de metjidiň ýokarsyndan bir tegelek çörek sallanyp duruberipdir. Çörege gözi düşen Suhan ony aljak bolup bolupdyr. Emma boýy ýetmändir. Ol öz okap oturan kitaplaryny üsti-üstüne goýup, olaryň üstünde hem bir ýassyk goýup, sallanyp duran çöregi alypdyr. Ondan Semendere hem hödür edipdir. Emma Semender iýmändir. Gaýtam, «Sen kitaplaryň üstüne çykdyň. Seniň jaýyň indi jähennemde bolar» diýp, ulumsylyk bilen gürläpdir. Onda Suhan «Ony Hudaý biler. Alladan uly gürlemekligiň özi baryp ýatan günä işdir. Hiç wagtda oňa şek ýetirmek bolmaz. Allasyz çöp başy gymyldaýan dälidir. Biribaryň özi «Kim maňa bir sere süýsse, men oňa tarap bir geze süýşerin. Kim maňa baka dähedem-dessem edip gelyän

bolsa, men oňa baka ýüwrüp gaýdaryn, eger-de kim eden günälerini boýnuna alyp, toba kylyp, meniň dergähime gelse, onuň günäsini geçmäge taýyndyryn» diýip aýdypdyr. Eger men şu ýerde gudrat bilen ýokardan inen çöregi iýip, günä eden bolsam beýik Alladan günämi geçmegini dileýärim» diýip, ol çöregi ine-gana iýipdir-de, yzyndan hem töwir galdyryp, Hudaý ýoluna, gelen-geçenleriň ruhuna bagyş edipdir.

Ondan soň niçeme ýyllar geçipdir. Suhanyň kazasy dolup, panydan baka sary göç edipdir. Şonda Semender üýşen märekäniň arasynda «Suhanyň jaýy jähennemde bolar» diýip, metjitde şol bolan wakany ýatlapdyr. Şonda paýhasly biri oňa «Sen näme Hudaýdan ýokary gürleýärsiň. Bu meseleleri adam çözmez, diňe Alla çözer. Suhan diýseň sada adamdy. Ömründe kişi göwnüne degip gören däldir. Beýik Allanyň emrine kaýyl bolup ýaşardy» diýip, ynamly gepläpdir. Soň ýyllar geçip, Semender hem aradan çykýar. Şonda ol dowzaha barypdyr. Ol dowzahdan Suhany gözläpdir. Näçe jan edip gözlese-de, ony tapmandyr. Ahyry özüniň tapmajakdygyna gözi ýetip, perişdelere ýüz tutup, Suhany sorapdyr. Olar Suhanyň jennetde gezip ýörendigini aýdypdyrlar. Semender perişdelerden Suhanyň nädip jennete düşendigini soranda, olar «Eý, adam, Allanyň kada-kanunlaryny berjaý kyl. Adamlardan aýyp tapjak bolup ýörmek, aýbyny ýüzüne basmak, ýazgarmak külli günädir. Kimdir biriniň mertebesini peseltjek bolmak, boş ýañramak öz mertebäni peseltmekdir. Kimde-kimiň ýüregi ak bolmasa, dili ýañralykdan saklanyp bilmese, ol musulman bolup bilmez. Suhan bolsa Hudaýa ýüregi bilen ynanan. Allanyň emrine kaýyl bolan. Şol metjitde okap otyrkaňyz ýokardan çörek sallan hem Allanyň özüdi. Şonda sen Allanyň gudratyna şek edip, çörekden datman günä iş etdiň. Şonuň üçin hem siziň jaýyňyz mydama şu ýerde bolar. Siz Suhany görül bilmersiňiz» diýipdirler.

Hawa, ähli ýagşylyklaryň hakyky çeşmesi pespälli bolmakdyr. Pespällilik tekepbirligi jylawlamagyň, ynsany söýmegiň ygtybarly çeşmesidir.

Amandurdy GULLAYEW. Pedagogika we edep-terbiýe